

(ش)

جمهوری اسلامی ایران

وزارت آموزش و پرورش

وزیر

با سمه لغا

شماره : ۱۸۹۹۸۴

تاریخ : ۹۸/۱۱/۷

پیوست : ..... دلدر

کمیته مستندسازی

بخشنامه‌ها و دستورالعمل‌های اداری

اعضای شورای معاونان جمیع استحضار

واحدهای مجری:

استان مدیر کل / معاون متوسطه / ابتدایی / متوسطه / رؤسای اداره دوره

اول و دوم آموزش ابتدایی متوسطه / تکنولوژی گروههای آموزشی

شهرستان، منطقه، ناحیه مدیر / معاون ابتدایی / متوسطه / تکنولوژی و ..

واحدهای آموزشی، کلیه مدارس

هماهنگ‌گننده در استان کمیته مستندسازی

کد: ۱۴/۳۴/۹۸/۴۲۰

۱۹/ص

مدیر کل محترم آموزش و پرورش استان ...

با سلام

نظر به اینکه آیین‌نامه گروههای آموزشی و تربیتی در نهصد و چهاردهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۹۴/۴/۲۹ به تصویب رسیده است، به استناد ماده ۸ آیین‌نامه، وزارت آموزش و پرورش موظف گردیده تا شیوه‌نامه اجرایی گروههای آموزشی و تربیتی را مشتمل بر تعیین شایستگی‌ها، وظایف و اختیارات، برنامه‌ها، ساختار و سازمان اداری، ساماندهی و فرآیند انتخاب سرگروهها، چگونگی تأمین منابع انسانی و مالی، نظارت و ارزشیابی و موارد مربوط به خدمات برجسته تهیه و ابلاغ نماید. این شیوه‌نامه مشتمل بر موارد مذکور تدوین شده و ضروری است ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها به منظور استفاده بهینه از ظرفیت‌ها، توانمندی‌ها و مشارکت حداکثری معلمان در فرآیند تعلیم و تربیت، نسبت به استمرار فعالیت و ساماندهی گروههای آموزشی و تربیتی برابر مفاد این شیوه‌نامه اقدام نمایند.

محسن حاجی میرزا

جمهوری اسلامی ایران
وزارت آموزش و پرورش

شیوه‌نامه اجرایی

گروه‌های آموزشی و تربیتی

(موضوع آیین‌نامه گروه‌های آموزشی و تربیتی مصوب جلسه ۱۱۴ شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۹۶/۴/۲۹)

فهرست مطالب

فصل اول - کلیات

- تعریف گروه آموزشی و تربیتی
- اهداف
- وظایف گروههای آموزشی و تربیتی

۱- رشد حرفه‌ای معلمان

۲- مشارکت در طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی از برنامه‌های درسی و تربیتی

۳- سایر وظایف

فصل دوم - ترکیب و شرح وظایف

الف - مدرسه

ب - شهرستان، منطقه و ناحیه

- ترکیب اعضاء

- شرح وظایف

ج - استان

- ترکیب اعضاء

- شرح وظایف

د - ستاد

- ترکیب اعضاء

- شرح وظایف

ه - دبیرخانه راهبری کشوری

- شرح وظایف

فصل سوم - ساماندهی نیروی انسانی

الف - ویژگی‌های اعضای گروههای آموزشی و تربیتی

ب - تشکیل گروههای آموزشی و تربیتی

۱- مراحل انتخاب اعضای گروههای آموزشی شهرستان، منطقه و ناحیه

۲- مراحل انتخاب اعضای گروههای آموزشی اداره کل

ج - سازماندهی گروههای آموزشی و تربیتی

۱- دوره ابتدایی

۲- دوره متوسطه

فصل چهارم - اعتبارات

فصل پنجم - ارزشیابی

نمون برگ‌ها

فصل اول - کلیات

گذری بر پیشینه گروه‌های آموزشی نشان می‌دهد که در سال ۱۳۵۹ دفتر آموزش راهنمایی تحصیلی وقت با اقدام در تهیه و تنظیم شیوه‌نامه گروه‌های آموزشی و ابلاغ آن بر اساس بخشنامه شماره ۱۲۱-آ-ت مورخ ۱۰/۶/۵۹، اولین گام را برای تشکیل گروه‌های آموزشی برداشته است. تأثیر این اقدام بر بهبود وضعیت آموزشی دوره تحصیلی مذکور موجب گردید در سال ۱۳۶۱ دفتر آموزش عمومی وقت که شامل سه دوره تحصیلی ابتدایی، راهنمایی و متوسطه بود؛ این اقدام مؤثر را به سایر دوره‌های تحصیلی مطابق بخشنامه شماره ۴۶/۹/۶ مورخ ۶۱/۹/۴ تعمیم دهد.

با تصویب و ابلاغ سند تحويل بنیادین آموزش و پرورش و سند برنامه درسی ملی در سال‌های ۹۰ و ۹۱، فصل جدیدی در برنامه‌ها و فعالیت‌های کیفیت‌بخشی در آموزش و پرورش آغاز گردید. سند تحول بنیادین آموزش و پرورش با نگاهی فراتر و جامع‌تر از پیش، معلم را به عنوان یک مریبی که دارای نقش مرجعیت علمی است معرفی می‌کند و برخورداری از مقبولیت و محبویت در نزد متربیان را برای ایفای این نقش ضروری می‌داند.

این نگاه مترقی به معلم، اهمیت تقویت جایگاه و کارکردهای گروه‌های آموزشی که شامل معلمان سرآمد می‌باشد و به عنوان راهبران آموزشی، مسئولیت توانمندسازی معلمان و ارتقای کیفیت آموزشی و تربیتی را بر عهده دارند، صدق‌چندان می‌نماید.

بر این اساس، وزارت آموزش و پرورش موظف است به منظور عملیاتی نمودن راهبرد کلان ۱۳ از سند تحول بنیادین، در راستای توسعه مستمر شایستگی و توانمندی‌های اعتقادی، تربیتی، علمی و حرفه‌ای فرهنگیان نسبت به این امر مهم اهتمام نموده و شرایط را برای ارتقای صلاحیت‌های حرفه‌ای معلمان فراهم سازد.

به استناد ماده ۸ آینه نامه گروه‌های آموزشی و تربیتی مصوب نهضد و چهاردهمین جلسه شورای عالی آموزش و پرورش مورخ ۹۴/۴/۲۹، شیوه‌نامه اجرایی گروه‌های آموزشی و تربیتی به شرح زیر جهت اجرا ابلاغ می‌گردد.

در این شیوه‌نامه به جای آینه نامه گروه‌های آموزشی و تربیتی به اختصار اصطلاح «آینه نامه» استفاده می‌شود.

تعريف:

به استناد ماده ۱ آین نامه، گروه های آموزشی و تربیتی عبارت است از: معلمان علاقه مند و واجد صلاحیت (اعم از آموزگاران، دبیران، هنرآموزان، مشاوران، مریبان و مدیران مدارس) در پایه ها، رشته ها یا گروه های درسی که برای ارتقای کیفیت آموزشی و تربیتی، در برنامه ها و فعالیت های مربوط، با هم تعامل، هم فکری و تبادل نظر و تجربه دارند.

اهداف:

به استناد ماده ۲ آین نامه، اهداف گروه های آموزشی و تربیتی عبارتند از:

- ۱- توسعه مستمر شایستگی ها و مهارت های تخصصی و حرفه ای معلمان با بهره گیری از ظرفیت های درون و برون سازمانی؛
- ۲- ارتقای نقش معلمان در طراحی، تدوین، اجرا، نظارت و ارزشیابی برنامه های درسی و آموزشی و افزایش ارتباط و تعامل اثربخش بین معلمان و برنامه ریزان درسی؛
- ۳- گسترش فرهنگ پژوهش و توسعه تحقیق و کاربرست آن در مدارس؛
- ۴- تبادل نظر و تجربه بین اعضای گروه های آموزشی و تربیتی در فرآیند تعلیم و تربیت و پرورش خلاقیت و نوآوری در آنان و انتقال آن به سایر معلمان؛
- ۵- نظارت بر حسن اجرای برنامه ها و فعالیت های آموزشی و تربیتی معلمان و مدارس و ارائه پیشنهادهای لازم؛

وظایف گروه های آموزشی و تربیتی:

وظایف اعضای گروه های آموزشی و تربیتی، برگرفته از مفاد ماده ۴ آین نامه (قلمر و فعالیت ها)، در سه محور

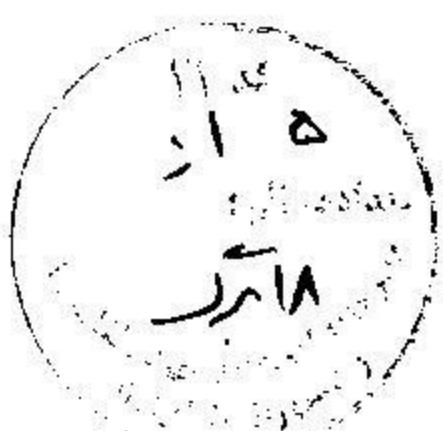
زیر تعیین می شود:

۱- رشد حرفه ای معلمان

- ۱-۱- زمینه سازی و مشارکت در برنامه ریزی و برگزاری کارگاه های آموزشی، نشست ها و همایش های علمی، مهارتی و تخصصی؛
- ۱-۲- زمینه سازی و مشارکت در برنامه ریزی و اجرای جشنواره های علمی و الگوهای تدریس برتر و مسابقات علمی، فرهنگی، مهارتی معلمان و مدیران و توسعه فرصت های یادگیری؛
- ۱-۳- زمینه سازی و مشارکت در برنامه ریزی جهت انجام و اشاعه پژوهش های کاربردی؛
- ۱-۴- مشارکت مؤثر در سنجش صلاحیت های تخصصی و حرفه ای معلمان؛

- ۵-۱- تعامل اثربخش با انجمن‌های علمی معلمان، پژوهش سراهای دانش‌آموزی و مرکز علمی دانشگاهی، پژوهشی و فناوری ملی و بین‌المللی؛
- ۶-۱- غنی‌سازی و نظارت علمی بر محتوای آموزش الکترونیکی معلمان، پورتال و پایگاه‌های آموزشی مجازی وابسته به آموزش و پرورش و زمینه‌سازی برای بهره‌برداری از آنها؛
- ۶-۲- نیاز‌سنجی و پیشنهاد دوره‌های آموزشی ضمن خدمت تخصصی معلمان؛
- ۷-۱- ارائه خدمات مشاوره‌ای و نظارت بر طراحی و اجرای دوره‌های آموزشی با محوریت مدرسه؛
- ۷-۲- پیگیری سیاست‌ها و راهبردهای رشد حرفه‌ای معلمان، ابلاغی از دیرخانه‌ها و استان؛
- ۷-۳- برنامه‌ریزی جهت گسترش و به کارگیری روش‌های توسعه حرفه‌ای (درس پژوهی، اقدام پژوهی، نظارت بالینی و ...)؛
- ۷-۴- آموزش مدیران و معاونین آموزشی، فنی و پرورشی مدارس جهت نظارت بر عملکرد حرفه‌ای معلمان و راهنمایی آنان با تأکید بر نظارت بالینی؛
- ۷-۵- به کارگیری روش‌های مؤثر مدیریت دانش در گروه‌های آموزشی و تربیتی؛
- ۷-۶- مشارکت در طراحی، تدوین، اجرا و ارزشیابی از برنامه‌های درسی و تربیتی**
- ۷-۱- مشارکت در اعتباربخشی محتوای برنامه‌های درسی در مرحله تدوین؛
- ۷-۲- نقد و بررسی و تحلیل علمی محتوای برنامه‌های درسی و تربیتی در مرحله اجرا و ارائه پیشنهادهای اصلاحی؛
- ۷-۳- همکاری در طراحی و تولید برنامه‌های درسی و تربیتی مناسب با سیاست‌های اجرایی سند برنامه درسی ملی؛
- ۷-۴- مشارکت در ارزشیابی از برنامه‌های درسی و تربیتی (برنامه‌های قصد شده، اجراسده و کسب شده)؛
- ۷-۵- مشارکت در تدوین فرآیندهای ارزشیابی و سنجش عملکرد تحصیلی - تربیتی دانش‌آموزان؛
- ۷-۶- مشارکت و همکاری در انتخاب معلمان نمونه بر اساس شیوه‌نامه مربوط؛
- ۷-۷- سایر وظایف:**
- ۷-۱- مشارکت در تدوین برنامه‌های آموزشی مدارس (برنامه ویژه مدرسه و ...)، مجتمع‌های آموزشی و تربیتی و ادارات آموزش و پرورش؛
- ۷-۲- مشارکت در استانداردسازی تجهیزات آموزشی و نظارت بر تأمین و استفاده از تجهیزات آزمایشگاهی و کارگاهی استاندارد؛

- ۳-۳- بررسی و تحلیل سؤالات و نتایج امتحانات (داخلی، هماهنگ و نهایی) و ارائه بازخوردهای لازم؛
- ۴-۳- ترویج فرهنگ خودارزیابی در بین سرگروه‌های آموزشی، تربیتی و معلمان مدارس؛
- ۵-۳- تجزیه و تحلیل عملکرد تحصیلی و تربیتی دانش آموزان و ارائه بازخوردهای لازم؛
- ۶-۳- نظارت بر عملکرد حرفه‌ای و تخصصی معلمان و راهنمایی آنان؛
- ۷-۳- مشارکت در فعالیت‌های مرتبط با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان؛

تذکر:

با توجه به ضروری بودن مشارکت مؤثر معلمان در تمام فعالیت‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی، مدیران مدارس موظفند فرصت مناسب، جهت حضور آنان در فعالیت‌های فوق را فراهم آورند.

فصل دوم- ترکیب و شرح وظایف

گروه‌های آموزشی و تربیتی به تفکیک از دوره‌های تحصیلی ابتدایی و متوسطه تشکیل می-گردد. از آنجاکه هر گونه برنامه‌ریزی و اقدام در قلمرو فعالیت‌های موضوع ماده ۴ آئین نامه مستلزم برقراری تعاملات هدفمند گروه‌های آموزشی و تربیتی از سطح مدرسه تا ستاد است، لذا ترکیب و شرح وظایف آن به شرح زیر تعیین می‌گردد:

الف - مدرسہ

مدیر مدرسه با بهره‌گیری از ظرفیت شورای معلمان، باید نسبت به تشکیل گروه‌های درسی و آموزشی اقدام نماید.

گروه‌های آموزشی و تربیتی مدرسه مرکب از معلمان همپایه / همدرس / هم رشته با مسئولیت مدیر یا یکی از معاونین مربوط (به انتخاب مدیر) تشکیل می‌گردد. اعضای این گروه‌ها به طور مستمر و به موازات فعالیت‌های خود به تبادل نظر و تصمیم‌گیری پیرامون مسائل و برنامه‌های آموزشی و تربیتی، ارزیابی و تحلیل وضعیت تحصیلی و تربیتی دانش آموزان در راستای وظایف و اختیارات مذکور می‌پردازند.

ب - شهرستان، منطقه و ناحیه

در هر شهرستان، منطقه و ناحیه گروه‌های آموزشی و تربیتی زیر نظر هر یک از معاونین آموزشی و پرورشی- تربیت‌بدنی، به تفکیک دوره تحصیلی بر اساس ضرایب جدول موضوع ماده ۶ آئین نامه تشکیل و فعالیت می‌نمایند. ترکیب و شرح وظایف اداری گروه‌های آموزشی و تربیتی شهرستان، منطقه و ناحیه متناسب با درجه آنها (موضوع ماده ۸ آئین نامه) در قالب عناوین پست‌های سازمانی تعیین می‌شود.

به منظور ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در فعالیت‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی، کمیته توسعه مدیریت با موضوع گروه‌های آموزشی و تربیتی در هر شهرستان/منطقه و ناحیه حداقل هر سه ماه یک‌بار با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌گردد:

ترکیب اعضاء:

علاوه بر اعضای کمیته توسعه مدیریت افراد ذیل حسب موضوع، در جلسات کمیته شرکت می‌نمایند:

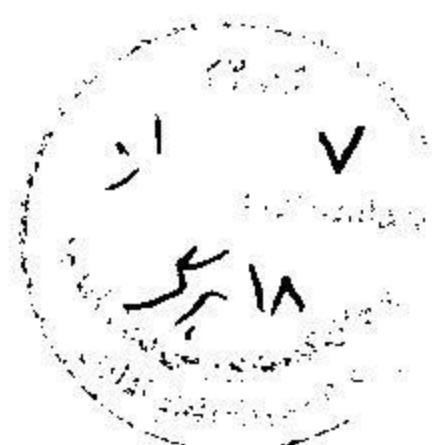
- ۱- کارشناس مسئول یا کارشناس تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و تربیتی (دیپر شورا)؛
- ۲- کارشناس مسئول یا کارشناس آموزش دوره‌های تحصیلی، تربیت بدنی و سلامت، پرورشی، مشاوره و سنجش؛
- ۳- نماینده گروه‌های آموزشی از هر دوره و شاخه تحصیلی (یک مدیر و یک معلم)؛

شرح وظایف

- ۱- حمایت و پشتیبانی از برنامه‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی؛
- ۲- زمینه‌سازی و برنامه‌ریزی جهت اجرای مصوبات ابلاغی حوزه ستادی و اداره کل؛
- ۳- بررسی و تصویب برنامه عملیاتی سالانه گروه‌های آموزشی و تربیتی شهرستان، منطقه و ناحیه؛
- ۴- نظارت بر فرآیند اجرای برنامه‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی در سطح منطقه و مدرسه همراه با ارائه گزارش‌های لازم به اداره کل؛
- ۵- نظارت بر انتخاب و به کارگیری اعضای گروه‌های آموزشی و تربیتی از بین واجدین شرایط برای دو سال تحصیلی؛
- ۶- برنامه‌ریزی برای ایجاد ارتباط درون و برون سازمانی جهت استفاده از ظرفیت‌های منطقه اعم از دانشگاه‌ها و مراکز علمی با تأکید بر دانشگاه فرهنگیان؛
- ۷- نظارت بر فرآیند انتخابات اعضای گروه‌های آموزشی؛

ج - استان

در هر یک از ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها، به پیشنهاد معاونین مربوط و تأیید کارگروه توسعه مدیریت (کمیته سرمایه انسانی)، از سر جمع ساعت‌های گروه‌های آموزشی مناطق آموزشی، ساعتی جهت فعالیت گروه‌های آموزشی و تربیتی اداره کل و دبیرخانه‌های راهبری کشوری به تفکیک دوره و شاخه اختصاص می‌یابد. ترکیب و شرح وظایف اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی، متناسب با درجه ادارات کل (موضوع ماده ۸ آئین نامه) در قالب عنوانین پست‌های سازمانی تعیین می‌شود.

به منظور ایجاد هماهنگی و وحدت رویه در فعالیت‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی و بهره‌گیری حداکثری از این ظرفیت کمیته سرمایه اتساتی با موضوع گروه‌های آموزشی و تربیتی حداقل در هر سال دو بار با ترکیب و شرح وظایف زیر تشکیل می‌گردد:

ترکیب اعضاء:

علاوه بر اعضای کمیته توسعه سرمایه اتساتی کارگروه توسعه مدیریت استان افراد ذیل حسب موضوع، در جلسات کمیته شرکت می‌نمایند:

- ۱- روسای ادارات تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و تربیتی (دبیر شورا به انتخاب رئیس شورا از میان یکی از روسای ادارات تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و تربیتی)؛
- ۲- روسای ادارات آموزش دوره‌های تحصیلی، تربیت‌بدنی، مشاوره، استعدادهای درخشان و دانش‌پژوهان جوان، سنجش، آموزش و پرورش استثنایی، آموزش نیروی انسانی و رئیس گروه تحلیل محتوا آموزشی؛
- ۳- رئیس پردیس‌های دانشگاه فرهنگیان؛
- ۴- نماینده سرگروه‌های آموزشی استان از هر دوره و شاخه تحصیلی یک نفر؛
- ۵- سرگروه مدیران از هر دوره و شاخه تحصیلی یک نفر؛

شرح وظایف

- ۱- حمایت و پشتیبانی از برنامه‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی؛
- ۲- نظارت بر حسن اجرای فعالیت و مصوبات شورای هماهنگی مناطق تابعه؛
- ۳- برنامه‌ریزی جهت اجرای مفاد آئین‌نامه و شیوه‌نامه گروه‌های آموزشی و تربیتی و سایر برنامه‌های ابلاغی از سوی ستاد؛
- ۴- بررسی و تصویب برنامه عملیاتی سالانه گروه‌های آموزشی و تربیتی؛
- ۵- هماهنگی در اجرای برنامه و فعالیت‌های گروه‌های آموزشی؛
- ۶- نظارت بر فرآیند شکل‌گیری گروه‌های آموزشی و ارزیابی از نحوه انجام فعالیت‌های آنها؛
- ۷- بررسی و تعیین شاخص‌های ارزیابی عملکرد گروه‌های آموزشی و تربیتی در راستای شاخص‌های کلی ارسالی از ستاد؛
- ۸- نظارت و پایش فعالیت‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی؛
- ۹- تصمیم‌گیری در خصوص نحوه حضور مدیران در گروه آموزشی مربوط؛
- ۱۰- تصمیم‌گیری در خصوص نحوه تشکیل و فعالیت گروه‌های آموزشی در مناطق کم جمعیت و هم‌جوار؛

۵- ستاد

اعضای کمیته سرمایه انسانی شورای راهبری توسعه مدیریت وزارت آموزش و پرورش مسئولیت راهبری، سیاست گذاری و برنامه ریزی های کلان گروه های آموزشی و تربیتی را در دوره های مربوط بر عهده خواهند داشت. این مسئولیت ها در چهار چوب اهداف و قلمرو فعالیت های گروه های آموزشی مندرج در آینه نامه مصوب شورای عالی و مفاد سند تحول بنیادین آموزش و پرورش صورت می پذیرد.

تصمیم گیری در خصوص ساماندهی، هماهنگی، برنامه ریزی و پیگیری فعالیت های گروه های آموزشی و تربیتی در سطح کشور در دفاتر و ادارات کل زیر مجموعه هر یک از معاونت های آموزش ابتدایی، آموزش متوسطه، تربیت بدنی و سلامت و پرورشی و فرهنگی انجام می پذیرد. لذا پست های سازمانی و شرح وظایف متناسب با این مسئولیت در هر یک از دفاتر و ادارات کل مربوط در نظر گرفته می شود.

کمیته سرمایه انسانی با موضوع گروه های آموزشی و تربیتی در هر یک از دوره های تحصیلی با ترکیب و شرح وظایف زیر حداقل دو بار در سال تشکیل می گردد:

تعداد اعضاء:

علاوه بر اعضای کمیته توسعه سرمایه اتساتی کارگروه توسعه مدیریت استان افراد ذیل حسب موضوع ، در جلسات کمیته شرکت می نمایند:

- ۱- مدیران کل دفاتر آموزشی ذیر بسط
- ۲- مدیران کل امور تربیتی ، مشاوره، تربیت بدنی و برنامه و بودجه و تامین متابع
- ۳- معاون و کارشناس مسول گروه های آموزشی دفاتر آموزشی ذیر بسط
- ۴- نماینده تام الاختیار سازمان های پژوهش و برنامه ریزی آموزشی و آموزش و پرورش استثنایی؛
- ۵- نماینده تام الاختیار مراکز استعدادهای درخشان و دانش پژوهان جوان و سنجرش و پایش کیفیت آموزشی؛

شرح وظایف

- ۱- سیاست گذاری و تعیین خط مشی های کلی گروه های آموزشی و تربیتی؛
- ۲- پیش بینی، تأمین و تخصیص اعتبارات لازم؛
- ۳- نظارت و پایش عملکرد گروه های آموزشی و تربیتی استان ها؛
- ۴- بررسی و تصویب برنامه های گروه های آموزشی و تربیتی؛
- ۵- سفارش و نظارت بر پژوهش های راهبردی در زمینه فعالیت های گروه های آموزشی و تربیتی؛
- ۶- بررسی پیشنهادهای ارائه شده در جهت ارتقاء کیفی فعالیت ها و برنامه ها؛

۷- راهبری و هدایت فعالیت‌های گروه‌های آموزشی و تربیتی استان‌ها و مناطق با رویکرد واگذاری اختیارات و

مدرسه محوری

۵- دبیرخانه راهبری کشوری

دبیرخانه راهبری کشوری به عنوان هسته پشتیبانی علمی- تخصصی در رشته/ درس/ موضوع دوره‌های تحصیلی، با مسئولیت روسای ادارات تکنولوژی و گروه‌های آموزشی و تربیتی، زیر نظر دفاتر ستادی مربوط، در محل ستاد یا استان به مدت دو سال (قابل تمدید برای یک دوره دیگر) تشکیل و عهده‌دار وظایف زیر است:

شرح وظایف

- ۱- کمک به اجرای مطلوب سند برنامه درسی ملی؛
- ۲- برگزاری نشست‌های تخصصی سالانه برای سرگروه‌های آموزشی و تربیتی استان‌ها؛
- ۳- تحلیل محتوای برنامه‌های درسی و تربیتی با مشارکت سرگروه‌های آموزشی و تربیتی استان‌ها؛
- ۴- مشارکت فعال در طراحی، تولید و اعتباربخشی برنامه‌های درسی و تربیتی؛
- ۵- به اشتراک گذاشتن آخرین یافته‌های علمی، پژوهشی و آموزشی و انتشار اخبار از طریق سایت دبیرخانه؛
- ۶- شناسایی و معرفی وبگاه‌ها، محتوای آموزش الکترونیکی دروس، اساتید و صاحب‌نظران، تجارب برتر معلمان و سایر منابع آموزشی از طریق سایت دبیرخانه؛
- ۷- برگزاری مسابقات و دوره‌های آموزشی مجازی؛
- ۸- مشارکت در برنامه‌ریزی و اجرای طرح‌ها و برنامه‌های ستادی از جمله: جشنواره‌های علمی و الگوهای تدریس برتر، مسابقات فرهنگی، هنری، قرآنی، علمی و مهارتی، المپیادهای علمی و فرهنگی و ورزشی و... دانش‌آموزان و معلمان؛
- ۹- تعامل اثربخش با انجمن‌های علمی معلمان و مراکز علمی دانشگاهی، پژوهشی و فناوری ملی و بین‌المللی؛
- ۱۰- ترویج فرهنگ خود راهبری، خود یادگیری و خودارزیابی میان سرگروه‌های آموزشی، معلمان و مدیران مدارس؛
- ۱۱- همکاری با دفاتر ستادی در نظارت و ارزیابی از عملکرد گروه‌های آموزشی و تربیتی؛
- ۱۲- شناسایی و ارائه الگوهایی برای توانمندسازی معلمان و مدیران در مدارس و فعال‌سازی گروه‌های آموزشی استان‌ها و مناطق با هماهنگی دفاتر مربوط در حوزه ستادی؛

نکات قابل توجه:

- دبیر دبیرخانه راهبری کشوری رشتہ/درس/موضوع عضو شورای برنامه‌ریزی درسی یا کمیسیون‌های تخصصی سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی می‌باشد.
- در انتخاب دبیر دبیرخانه ملاک‌هایی همانند: مقبولیت، حسن خلق، توان برنامه‌ریزی و مدیریت، روحیه تعامل و همفکری با همکاران و... داشتن مدرک تحصیلی تخصصی کارشناسی ارشد و بالاتر، دارا بودن حداقل پنج سال سابقه تدریس در درس مربوط و حداقل سه سال سابقه عضویت در گروه‌های آموزشی منطقه یا اداره کل لحاظ گردد.
- فراهم نمودن شرایط حضور دبیر و اعضای دبیرخانه و پیش‌بینی مکان مناسب و دسترسی به امکاناتی از قبیل خط تلفن، نمبر، دسترسی به اینترنت و ... بر عهده اداره کل استان می‌باشد.
- حمایت و پشتیبانی از فعالیت‌ها و برنامه‌های دبیرخانه‌ی راهبری درس بر عهده اداره کل محل استقرار دبیرخانه و معاونت ذیریط خواهد بود.
- دبیر و اعضای دبیرخانه می‌باشند همزمان، تدریس درس مربوط را نیز بر عهده داشته باشند.
- تعداد اعضاء و میزان ساعت فعالیت هر یک از دبیرخانه‌های راهبری کشوری توسط دفاتر ستادی ذی‌ربط تعیین و اعلام می‌شود.
- در هر استان متناسب با دبیرخانه‌های راهبری کشوری موضوعی (توسعه فرهنگ درس پژوهی، توسعه شایستگی حرفه‌ای معلمان، کارآموزی و کارورزی و...) گروه آموزشی متناظر تشکیل می‌گردد. اعضای این گروه بر اساس شایستگی و تخصص از میان معلمان استان به وسیله اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی معرفی و از سر جمع ساعت تخصیص یافته گروه‌های آموزشی استان توسط معاونین مربوط اداره کل ابلاغ صادر می‌گردد.

فصل سوم- ساماندهی نیروی انسانی

به استناد ماده ۶ آینه نامه گروه‌های آموزشی و تربیتی، ادارات کل آموزش و پرورش استان‌ها حداکثر تا سقف ضرایب مندرج در جدول زیر (ساعت تدریس موظف و غیر موظف - دولتی و غیر دولتی و عنایت به تصریه ذیل) نیاز منابع انسانی برای تشکیل گروه‌های آموزشی و تربیتی را حداکثر تا پایان خرداد ماه هر سال به تفکیک دوره‌ها و شاخه‌های تحصیلی محاسبه و متناسب با شرایط مناطق آموزشی در سطح استان توزیع نمایند و گزارش عملکرد را حداکثر تا نیمه اول مردادماه به معاونت‌های مربوط در ستاد ارسال نمایند.

جدول ضرایب اختصاص منابع انسانی برای تشکیل گروه‌های آموزشی و تربیتی

دوره ابتدایی	حداکثر ۱/۵ صدم ساعات تدریس آموزگاران و فعالیت مریبان پرورشی
دوره اول متوسطه	حداکثر ۲ صدم ساعات تدریس دبیران و فعالیت مریبان پرورشی و مشاوران
دوره دوم متوسطه نظری	حداکثر ۳ صدم ساعات تدریس دبیران و فعالیت مریبان پرورشی و مشاوران
دوره دوم متوسطه فنی و حرفه‌ای و کاردانش	حداکثر ۴ صدم ساعات تدریس هنرآموزان و فعالیت مریبان پرورشی و مشاوران

تبصره: تخصیص ساعات فعالیت گروه‌های آموزشی متناسب با سقف ساعات تخصیص یافته در سال قبل الزامی بوده و میزان ساعات تخصیصی، هرساله با هماهنگی حوزه منابع انسانی به استان‌ها ابلاغ می‌شود.

الف - ویژگی‌های اعضای گروه‌های آموزشی و تربیتی

- عمومی:

- ۱- فعال، علاقه‌مند، مبتکر و مستولیت‌پذیر؛
- ۲- توانا در برقراری ارتباط سالم و مؤثر با معلمان؛
- ۳- آشنا به یافته‌های علوم تربیتی و اصول یاددهی - یادگیری؛
- ۴- آشنایی با اسناد تحولی در نظام آموزش و پرورش؛
- ۵- مقبولیت و مرجعیت در بین معلمان از نظر آموزشی، علمی، اخلاقی و اجتماعی؛
- ۶- داشتن روحیه کارتیمی و مشارکتی؛

- اختصاصی:

- ۱- مدرک تحصیلی لیسانس و بالاتر؛
- در مناطق محروم و کمتر توسعه یافته در صورت نبودن نیروی انسانی واجد شرایط، استفاده از معلمان با مدرک تحصیلی فوق دیپلم، بلامانع است.
- ۲- رشته تحصیلی مرتبط با درس و رشته تدریس؛
- فقط معلمان دارای رشته تحصیلی مرتبط (مطابق با طرح طبقه‌بندی مشاغل معلمان و تشخیص اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی) مجاز به تکمیل نمون برگ امتیاز می‌باشند. در صورت نبودن نیروی مرتبط شورای هماهنگی اداره کل و منطقه تصمیم‌گیری نماید.
- ۳- گذراندن دوره‌های تخصصی مرتبط با گروه درسی؛
- ۴- داشتن گواهینامه مهارت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات (ICDL)؛

تذکرہ: با رعایت ملاک‌های مذکور، نمون برگ امتیاز تکمیل و در صورت کسب حداقل ۵۰ درصد کل امتیاز و تأیید کارشناسی تکنولوژی و گروه‌های آموزشی منطقه و اداره کل، معلمان می‌توانند به عنوان داوطلب در انتخابات گروه‌های آموزشی و تربیتی منطقه و استان شرکت کنند.

ب- تشکیل گروه‌های آموزشی و تربیتی

به استناد ماده ۵ آئین نامه گروه‌های آموزشی و تربیتی، فرآیند انتخاب اعضای گروه‌های آموزشی و تربیتی در اداره کل، شهرستان، منطقه و ناحیه به تفکیک هر یک از دوره‌های تحصیلی و محورهای مربوط به شرح زیر است:

۱- مراحل انتخاب اعضای گروه‌های آموزشی شهرستان، منطقه و ناحیه:

۱-۱- کارشناس تکنولوژی و گروه‌های آموزشی دوره‌های ابتدایی و متوسطه موظف است تقویم زمان‌بندی انتخاب اعضای گروه‌های آموزشی تا مرحله صدور ابلاغ را مشخص و شرایط انتخاب اعضای گروه و نمون برگ شماره یک اطلاعات اعضای داوطلب را حداقل را هفت‌هشتم اسفندماه هرسال به مدارس اعلام نماید. ۲- ۱- مدیر مدرسه موظف است نسبت به اطلاع‌رسانی به تمامی معلمان اقدام نموده و در فرآیند انتخاب اعضای گروه‌های آموزشی مشارکت نماید.

۳-۱- کارشناس تکنولوژی و گروه‌های آموزشی پس از جمع‌آوری اطلاعات معلمان داوطلب، نسبت به بررسی مدارک داوطلبان و معرفی معلمان تأیید شده به تمام مدارس اقدام نموده و با هماهنگی سایر بخش‌ها در هر رشته / درس / پایه مجمع را تشکیل دهد.

۴-۱- در زمان تعیین شده انتخابات هر مجمع با حضور حداقل دو سوم معلمان دارای ابلاغ تدریس درس / رشته / پایه در مدارس دولتی و غیردولتی برگزار می‌گردد. پس از تعیین هیأت رئیسه، زمان مناسب برای معرفی داوطلبان اختصاص یافته و پس از رأی گیری از معلمان حاضر، منتخبینی که بالاترین آراء را کسب نموده‌اند، طی صورت جلسه‌ی تنظیم شده به اداره آموزش و پرورش معرفی و نسبت به صدور ابلاغ رسمی در زمان تعیین شده اقدام می‌گردد.

۲- مراحل انتخاب اعضای گروه‌های آموزشی اداره کل:

پس از تشکیل گروه‌های آموزشی در شهرستان‌ها، مناطق و نواحی و معرفی سرگروه آموزشی در هر رشته / درس / پایه به اداره کل، اداره تکنولوژی و گروه‌های آموزشی مطابق جدول زمان‌بندی (حداقل تا پایان تیرماه) نسبت به اجرای فرآیند انتخاب اعضای گروه‌های آموزشی اداره کل اقدام می‌نماید.

در روز تعیین شده سرگروه های هر رشته / درس / پایه شهرستان ها مناطق و نواحی در انتخابات استانی شرکت نموده و پس از رأی گیری، متخیینی که حائز بالاترین آراء شده اند طی تنظیم صورت جلسه معرفی و اعضای گروه های آموزشی منتخب از طریق معاونین مربوط در استان به مناطق و نواحی معرفی و ادارات موظفند همزمان با سایر معلمان نسبت به صدور ابلاغ رسمی آنان برابر ضوابط اقدام نمایند.

نکات قابل توجه:

- ۱- به استناد ماده یک آین نامه، فرآیند انتخاب اعضای گروه های آموزشی، همه معلمان (اعم از آموزگاران، دبیران، هنرآموزان، مشاوران، مریبان و مدیران مدارس) مطابق مراحل ذکر شده با نظارت کارگروه توسعه مدیریت منطقه و اداره کل انجام می شود. همچنین رسیدگی به شکایات احتمالی در فرآیند انتخابات و تعیین تکلیف رشته / درس / پایه که در آن به هر دلیلی مجمع به حد نصاب نرسد و یا برگزار نشود بر عهده کارگروه مذکور می باشد.
- ۲- پس از مشخص شدن اعضای هر گروه آموزشی در اولین جلسه با نظر اعضا یک نفر به عنوان سرگروه انتخاب و مدیریت داخلی گروه را به عهده خواهد داشت.
- ۳- تشکیل گروه های آموزشی در حوزه های یازده گانه تربیت و یادگیری و در تمامی دوره های تحصیلی و مناطق آموزشی کشور الزامی است.
- ۴- با توجه به محدودیت رشته محل شاخه های فنی و حرفه ای و کارداش انتخاب سرگروه های آموزشی می تواند به صورت قطبی و به طور مشترک بین چند منطقه مطابق با فرآیند مذکور انجام شود.
- ۵- در مناطقی که در مجموع شاخه فنی و حرفه ای و کارداش کمتر از ۳ رشته محل وجود دارد سرگروه آموزشی از بین هنرآموزان همان رشته توسط اداره آموزش و پرورش انتخاب می شود.
- ۶- داوطلبان عضویت در گروه های آموزشی اداره کل حداقل باید دو سال سابقه فعالیت در گروه های آموزشی شهرستان، منطقه و ناحیه را داشته باشند.
- ۷- معلمانی که دارای حداقل ۴ سال سابقه عضویت در گروه آموزشی منطقه و اداره کل می باشند نیز می توانند آمادگی خود را جهت شرکت در انتخابات سرگروه های آموزشی اداره کل حداقل یک ماه قبل از تشکیل جلسه انتخاب سرگروه، به اداره تکنولوژی و گروه های آموزشی اداره کل کتاباً اعلام نمایند.
- ۸- در رشته هایی که (فنی و حرفه ای و کارداش) گروه آموزشی در منطقه تشکیل نمی شود، با پیشنهاد رئیس اداره آموزش های فنی و حرفه ای و کارداش و تایید رئیس اداره نکنولوژی و گروه های آموزشی نسبت به

انتخاب سرگروه آموزشی اداره کل ترجیحاً از طریق انتخاب مستقیم معلمان استان در آن درس / رشته اقدام نماید.

ج- سازماندهی گروههای آموزشی و تربیتی

کارگروه توسعه مدیریت استان میزان ساعات تخصیص یافته در هر سال را برای گروههای آموزشی مشخص نموده و با توجه به پیشنهاد اداره تکنولوژی و گروههای آموزشی در هر یک از دوره‌های تحصیلی، ساعت تخصیصی را مناسب با رشته / درس / پایه / موضوع مربوط بین گروههای آموزشی مناطق تابعه و استان توزیع می‌نماید. گروههای آموزشی و تربیتی در استان‌ها و مناطق در دو دوره ابتدایی و متوسطه به شرح زیر تشکیل می‌گردد:

۱- دوره ابتدایی

در دوره آموزش ابتدایی اعضای گروههای آموزشی و تربیتی به صورت پایه‌ای، درسی و موضوعی به دو صورت موظف یا غیرموظف سازماندهی می‌شوند.

موظف تمام وقت: که زمان موظف تمام وقت خود را به عنوان عضو گروههای آموزشی و تربیتی فعالیت می‌نمایند.

موظف پاره وقت: با توجه به این که معلمان دوره ابتدایی به صورت پایه‌ای فعالیت می‌کنند در صورت استفاده از روش چند معلمی در دوره دوم یا به کارگیری نیروی جایگزین، میزانی از زمان موظف آنان به صورت پاره وقت در گروههای آموزشی و تربیتی استفاده می‌شود. منطقه / ناحیه / شهرستان مدرسیه ملزم به تعیین جایگزین برای ایشان می‌باشد.

غیرموظف: مناسب با نیاز شهرستان، منطقه و ناحیه و اداره کل ابلاغ اعضای گروههای آموزشی و تربیتی به صورت غیرموظف صادر می‌شود.

میزان ساعات تخصیصی به هر گروه: گروههای آموزشی و تربیتی پایه‌ای تمام وقت با حضور حداقل دو نفر از معلمان پایه‌های مختلف تشکیل می‌گردد.

گروههای آموزشی و تربیتی پایه‌ای پاره وقت با حضور حداقل دو نفر از معلمان دریک پایه و یا پایه‌های مختلف تشکیل می‌گردد.

گروههای آموزشی و تربیتی موضوعی با حضور حداقل دو نفر از معلمان پایه‌های مختلف در یک درس خاص تشکیل می‌گردد و یک نفر به عنوان سرگروه و سایرین عضو گروه می‌باشند.

۲- دوره متوسطه

در دوره متوسطه اعضای گروههای آموزشی و تربیتی به صورت رشتہ / درس / موضوع، به شکل زیر سازماندهی می‌شوند:

- مناسب با ساعات اختصاص یافته در هر گروه آموزشی، برای هر فرد حداقل ۸ ساعت ابلاغ صادر می‌گردد.
- برای هریک از اعضای دبیرخانه‌های راهبری کشوری به میزان حداقل ۸ ساعت و حداً کثر ۱۶ ساعت با هماهنگی دفاتر ستادی ذی‌ربط ابلاغ صادر می‌گردد.
- کارشناسی تکنولوژی و گروههای آموزشی برای هماهنگی فعالیت‌های گروههای آموزشی در هر دوره / شاخه تحصیلی می‌توانند یکی از اعضای گروههای آموزشی را از میان سرجمع ساعات اختصاص یافته به استان و منطقه تا سقف ۱۲ ساعت در هفته به عنوان مدیر اجرایی معرفی نمایند.
- تعداد اعضای گروههای آموزشی متوسطه در سطح استان و مناطق حداقل ۳ نفر می‌باشد. در موارد خاص این تعداد به تشخیص کارگروه توسعه مدیریت اداره کل و منطقه، قابل افزایش می‌باشد.
- تشکیل گروههای آموزشی خارج از چارچوب این شیوه‌نامه برای انواع مدارس (اعم از دولتی و غیردولتی) ممنوع و نظارت بر فعالیت‌های آموزشی و تربیتی همه مدارس از وظایف گروههای آموزشی می‌باشد.
- در تخصیص و توزیع ساعات گروههای آموزشی دوره دوم متوسطه نظری، دروس عمومی و پایه هنرستان‌ها نیز مناسب با ضریب مربوط محاسبه شود.
- فعالیت معلمان در گروههای آموزشی به مثابه تدریس در کلاس درس بوده و اعضای گروههای آموزشی از همه امتیازات و ویژگی‌های معلمان با رعایت سایر ضوابط برخوردار می‌شوند.
- فعالیت مدیران مدارس در گروه آموزشی مدیران تا سقف ۶ ساعت در هفته، بلامانع است.
- چنانچه مدیران در خارج از ساعت موظف در گروه آموزشی حضور یابند، تأمین اعتبار جهت پرداخت حق التدریس، حق الزحمه و ... مدیران از محل منابع قانونی انجام شود.

فصل چهارم - اعتبارات

اعتبارات ویژه برنامه‌های گروههای آموزشی و تربیتی هر سال مناسب با حجم فعالیت‌ها و مطابق با سیاست‌های ستادی و استانی؛ می‌بایست از محل منابع مالی ستاد، استان و منطقه تأمین و پرداخت گردد. آن بخشی از اعتبارات ویژه گروههای آموزشی و تربیتی که تعهد حوزه ستادی است، از محل اعتبارات ردیف کیفیت بخشی به فعالیت‌های آموزشی و پرورشی معاونت‌های آموزش ابتدایی و متوسطه مناسب با اخذ تخصیص از سازمان برنامه بودجه و تأمین نقدینگی از سوی اداره کل خزانه وزارت امور اقتصاد و دارایی تأمین اعتبار خواهد شد.

فصل پنجم - ارزیابی

- ۱- عملکرد گروههای آموزشی و تربیتی استان و دبیرخانه‌های راهبری، بر اساس شاخص‌های تعیین شده، هر سال توسط دفاتر ستادی مربوط، مورد ارزیابی قرار گرفته و نتایج آن به ادارات کل آموزش و پرورش اعلام می‌شود. همچنین عملکرد گروههای آموزشی و تربیتی شهرستان‌ها، مناطق و نواحی، بر اساس شاخص‌های تعیین شده، هر سال توسط ادارات کل، مورد ارزیابی قرار گرفته و نتایج آن اعلام می‌شود.
- ۲- به استناد ماده ۷ آینه‌نامه؛ اعضای گروههای آموزشی و تربیتی، در صورت ارائه خدمات برجسته و انجام بهینه وظایف، در انتخاب معلم نمونه، ترافیقات، رتبه‌بندی معلمان، ارزشیابی سالانه، سازماندهی نیروی انسانی مدارس، نقل و انتقالات، اعزام به خارج از کشور و ... از امتیاز ویژه‌ای برخوردار می‌شوند. ضروری است در تدوین و عملیاتی کردن شیوه‌نامه‌های اجرایی مرتبط (ستاد، استان و مناطق)، امتیازات موردنظر درج و محاسبه شود.
- ۳- تعامل معلمان با اعضای گروههای آموزشی و تربیتی و مشارکت مؤثر آنان در اجرای برنامه‌های مرتبط، در انتخاب معلم نمونه، ترافیقات، رتبه‌بندی معلمان، ارزشیابی سالانه، سازماندهی نیروی انسانی مدارس، نقل و انتقالات، اعزام به خارج از کشور و ... دارای امتیازات ویژه خواهد بود. ضروری است در تدوین و عملیاتی کردن شیوه‌نامه‌های اجرایی مرتبط (ستاد، استان و مناطق)، امتیازات موردنظر درج و محاسبه شود.
- ۴- ضروری است ۱۰ درصد از امتیاز عوامل اختصاصی مندرج در فرم ارزشیابی سالانه معلمان بر حسب فعالیت مؤثر آنان در گروههای آموزشی و تربیتی یا با تعامل با گروههای آموزشی محاسبه و اختصاص یابد.

نمونه پر ک امتیاز - اطلاعات پرسنلی و سوابق عملکردی فرد داوطلب عضویت در گروههای آموزشی و تربیتی

نام و نام خانوادگی ... شماره پرسنلی ... درس لر شته تدریس ...

مدرس ک تعلیمی		سابقه خدمت		سابقه خدمت	
میانگین امتیاز	مدرس دورهای ضمن	سابقه تدریس	سابقه خدمت	سابقه خدمت	سابقه خدمت
جمع کل ۲۵.۰۰ امتیاز (نافذ: ۰۵۰۰۰۰)	مهارت های هفتگاهه ICDL سه سال اخیر تقریباً ۲۰۰۰ امتحان (نافذ: ۰۰۰۰۰۰)	ساعت ضعن خدمت تخصصی ۴۰ ساعت به ازای هر مارون امتحان ۰۰۰۰۰۰	منطقه: (به ازای هر سال امتیاز تا ۱۰ استان و منطقه: (هر دوره ۲ امتحان) به ازای هر سال امتیاز تا ۱۰ کشوری: (هر دوره ۳ امتیاز تا ۱۰ امتیاز تاریخ: ۰۰۰۰۰۰	سابقه خدمت به ازای هر سال امتحان ۰۰۰۰۰۰	سابقه خدمت به ازای هر سال امتحان ۰۰۰۰۰۰

نام و نام خانوادگی معاون آموزش ...	تاریخ و امضاء
------------------------------------	---------------

